

FOAIA DIECESANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

Apare odată în săptămână: DUMINECA

Prețul Abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria pe an . . 5 fl. — cr.
 " " " pe 1/2 an 2 " 50 "
 " România și străinătate pe an 14 franci
 " " " pe 1/2 an 7 "

Prețul inserțiilor:

Pentru publicațiuni oficiale, concurse,
 edicte etc. tipărite de 3 ori, dacă conțin până
 la 150 de cuvinte, 3 fl., până la 200 de cu-
 vinte, 4 fl., de aci în sus 5 fl.

Correspondențele se adresează redacției

„FOAIA DIECESANĂ“;
 eară banii de prenumerațiune și inserțiuni la
ADMINISTRAȚIA
 Librăriei și Tipografiei diecesane în Caransebeș

Sinodal eparhial

al diecesei gr. or. române a Caransebeșului, întrunit în
 Caransebeș la Dumineca Tomei, adevă în 24. Aprile 1894.

Ședința I.

ținută în 24 Aprile 1894.

1. După celebrarea santei liturgii împreunate cu
 chemarea sântului Duh, ținându-se și parastas pentru în
 Domnul fericitii: Arhiepiscopul și metropolitul Andreiu,
 Episcopul Ioan, mecenatul Emanuil Gozdu și pentru bine-
 făcătorii: Dimitrie Hațegan, Dimitrie Peța, Dimitrie Mi-
 culescu, Costa Tismăniariu și Elisaveta Peța, — deputații
 sinodali adunându-se în sala comunității de avere esmit
 o comisiune pentru de a invita la sinod pe Prea Cuviosul
 Părinte Arhimandrit Filaret Musta, carele a fost însărcinat
 de Prea Sântitul Episcop diecesan Nicolae Popea, ca
 în absența sa să conducă sinodul eparhial.

2. Prea Cuvioșia Sa sosind în sala ședințelor prin o
 cuvântare acomodată scopului comunică deputaților adunați,
 că Prea Sântia Sa Domnul Episcop diecesan Nicolae Popea,
 atât pentru de a satisface sentimentelor sale proprii cât
 și pentru a satisface concludului sinodului eparhial Nr.
 prot. 44 ex 1893 a fost necesitat a călători la Budapesta
 pentru de a lua parte la pertractările în casa magnaților
 referitoare la proiectele de lege pentru introducerea că-
 sătoriei civile, și așa i-a încredințat conducerea ședințelor
 sinodului de față pe timpul absenței Prea Sântiei Sale.
 Prea Cuvioșia Sa poftind apoi deputații sinodali ca cu
 calmitatea și interesarea de până acuma, și cu deplina
 cunoștință a obiectelor ce se vor pune la ordinea zilei,
 să născă la resolvirea lor, declară ședința, respective
 sesiunaa I. a periodului al IX. de deschisă.

3. Presidiul designează de notari pe deputații: Dr.
 Traian Badescu, David Terfaloga din cler, și Ioan Marcu,
 Dr. Alexandru Birescu, Dr. Petru Cornean și Drd. George
 Bogoeviciu din mireni, concretzând totdeodată lui Dr. Traian
 Badescu, ducerea protocolului ședinței de astăzi.

4. Presidiul prezintă lista deputaților aleși și la
 apelul nominal își prezintă credenționalele următorii de-

putați: Filip Adam, Stefan Antonescu, Dr. Traian Badescu,
 Iosif Bălan, Traian Barzu, Dr. Alexandru Birescu, Drd.
 George Bogoeviciu, Teodor Cioloca, Dr. Petru Cornean,
 Ilie Curescu, Patriciu Drăgălina, Andreiu Ghidiu, Iuon
 Ionașiu, Mihail Juica, George Lupșa, Dr. Alexiu Manguicu,
 Ioan Marcu, George Martinescu, Filaret Musta, Dr. Iulin
 Olariu, Sebastian Olariu, Alexiu Onițiu, Dr. Aurel Oprea,
 Ioan Pinciu, Alexandru P. Popoviciu, Dr. George Popo-
 viciu, George Popoviciu, Dr. Ioan Popoviciu, Ioan Popo-
 viciu căpitan ces. și reg. în pens., Maxim Popoviciu, Ge-
 rasiu Sêrbu, Vladimir Spătariu, Nicolae Sciopone, Isaia
 Stoica de Hațeg, Iosif Tămășel, David Terfaloga, Virgil
 Tomiciu, Ilie Trăilă, Martin Țapu și E. I. Țieran.

5. Să presintă mai de parte credenționalele deputa-
 ților: Dr. Alexandru Mocsonyi, Eugen Mocsonyi, Constan-
 tin Radulescu, Iuliu Petric, Ioan Budințan, Ioan M. Roșu
 și Mihail Panaiot, cari neputând participa la deschiderea
 ședinței prime a sinodului și-au trimis numai credențio-
 nalele.

6. Constatându-se prezenta a 40 de deputați Pre-
 sidiul enuncie capacitatea sinodului de a începe verificarea.

7. Presidiul prezintă:

- a) actele referitoare la alegerea deputaților preoțesci;
- b) actele referitoare la alegerea deputaților mire-
 nesci în cercurile electorale I—X.
- e) actele referitoare la alegerea deputaților mire-
 nesci în cercurile XI—XIX.
- d) actele referitoare la alegerea deputaților în cer-
 cul electoral al XX-lea.

8. Pentru verificarea alegerilor împărțidu-se depu-
 tații prezenti în trei secțiuni conform §-lui 5 din regula-
 mentul afacerilor interne, credenționalele dimpreună cu
 actele electorale relative la deputații din secțiunea I. să
 predau secțiunii a II-a; credenționalele dimpreună cu
 actele electorale relative la deputații din secțiunea a
 doaua să predau secțiunii a III.; eară credenționalele
 dimpreună cu actele electorale referitoare la deputații
 din secțiunea a III-a să predau secțiunii I.

9. Deșgându-se ședința proximă pe 5 oare după amiază, și punându-se la ordinea zilei rapoartele secțiunilor verificatoare, ședința se redică.

Filaret Musta

Arhimandrit, ca președinte.

Dr. Traian Badescu

notariu.

Rugăciunea domnească

Vină împărăția Ta!

Dumineca trecută v'am explicat, Iub. Ascult! întâia cerere din rugăciunea domnească. Am măsurat promisiunii mele vin acum să vă explic cererea a doua din Tatăl nostru, carea sună: *Vină împărăția Ta!*

Știm ce va să zică cuvântul împărăție. La o împărăție e de lipsă o țară, un popor și o căpetenie numit împărat sau rege. Scopul împărăției este a scuti vieața și averea supușilor, a ocroti interesele lor, a le deschide calea la progres și cultură, cu un cuvânt a le asigura fericirea.

Că împărățiile lumești își ajung acest scop ori nu, e o întrebare, la carea cred că nu e de lipsă să răspund. O știți toți din propria pătenie. Ca lucrări de mâni omenеști însă împărățiile au soarta tuturor instituțiunelor. Își au începutul lor, dezvoltarea lor, punctul lor de culminățiune, decădintița lor, sfârșitul lor. Istoria omeniei vorbește până în zilele noastre de o mulțime de împărății mari, puternice, strălucite, cari în decursul timpului au început a se învechi ca o haină și a decădea, până ce au ajuns să rămână numai numele de ele, ca dovadă că toate cele pămentești sunt trecătoare.

Omul, Iub. Ascult, este inzestrat cu un suflet nemuritoriu. Are deci lipsă de o fericire adevărată, carea să nu piară ca o nălucă, ci să fie durabilă, constantă, vecinică ca și sufletul.

Are deci lipsă de o împărăție carea nu numai să-i ocrotească cele trecătoare ale lui, ci să-i garanteze pre deplin și vecinica fericire.

Bărbații inspirați nu numai prevedeau, ci și preziceau în mod hotărît o astfel de împărăție. „*Și în zilele acelea se va ridica împărăție, carea va spulbăra toate împărățiile, ear ea va rămânea în veci*“ (Danil VII 14) — zice prorocul cu sute de ani înainte.

Și când a venit plinirea vremii, când a venit în lume Fiul omului și a început a predica evangalia împărăției, atunci toți cei osteniți, toți cei însărcinați, toți cei lipsiți, toți cei ce gemeau sub povara grozavă a păcatului au alergat din cele patru părți ale pământului, să depună sarcina greu apăsătoare la picioarele lui. Venise adecă prevestita împărăție pre pământ!

Și noi tocmai această împărăție o cerem dela Dzeu prin cuvintele: „*Vină împărăția Ta.*“ Cu dênșă ne vom ocupa astăzi. Fiți deci atenți!

Sânta Scriptură vorbește, Iub. A., în foarte multe locuri despre împărăția aceasta, despre împărăția lui Dzeu. Ne-o înfățișază acuș ca pre o nuntă, la carea sunt chieamați nuntașii; acuș ca pre o cină la carea stăpânul a invitat mulțime de oaspeți. Într'unele locuri o asemeuează cu o semênță mică, din carea răsare adăpostul paserilor, un arbore puternic și crengos. Într'altele cu olățelul (aluatul), carele dospește întreaga frământătură (aluatul). Mai încolo ca pre un grăunte, carele produce rod înșutit, ca pre o lumină aprinsă pusă pre masă etc.

Domnul nostru Isus Cristos ne îndeamnă să ne dăm cu tot deadinsul silința a căștiga aceasta împărăție. „*Căutați mai întâiu împărăția lui Dzeu*“ (Mat. VI. 33) ne îndeamnă El. Și cu tot dreptul!

Împărățiile lumești au, Iub. A., după cum v'am spus și mai nainte, datorința să scutească viața și averea supușilor. Nu o pot însă implini totdeauna. Ba de multe ori trebuie să jertfească binelui comun aceste bunuri ale privaților.

În împărăția lui Dzeu însă nu este așa. Aci nu se sacrifică viețile, ci se susțin, se lungesc. „*Eu am venit ca vieață să aibă și mai multă să aibă*“ (Ioan X. 10) zice Domnul. Apoi averile particularilor aci nu se resfră, nici se cheltuesc, ci se păstrează. „*Păr din capul vostru nu va peri*“ (Luca XXI. 18) ne asigură El.

E mai pre sus decî de toată îndoiala că împărăția lui Dzeu este mare căștig pentru noi oamenii. Dar cine vrea să căștige, Iubiților! acela trebuie să și lucreze. Economul mult asudă până adună rodirile bogate. Grădinariul dacă voește să culeagă poame frumoase, caută să lucreze pământul, să sedeașcă pomi, să-i nobiliteze, să-i curețe, să-i ude, să-i scutească de ger și vânturi, cu un cuvânt să grijască de ei cu iubire și înțelegere. Tot așa și noi, cari după cum zice Apostolul, nu avem aici cetate stătătoare, ci căutam pre cea vecinică, dacă vrem să moștenim împărăția lui Dzeu, trebuie să ne facem vrednici de ea, trebuie să ne dăm silința a o și merita, trebuie adecă să lucrăm și noi cu iubire și diligență pământul în carele ea resare. Și care e acest pământ? Nu e departe! Nu trebuie să alergăm preste țări și mări, ca să-l aflăm. Nici nu e de lipsă să-l cumpărăm dela cineva, căci îl avem toți de o potrivă, sêracii ca și bogații, tinerii ca și bătrânii, femeile ca și bărbații. Inima noastră este acest pământ. Pre ea deci trebuie să o pregătim, pre ea să o cultivăm, pre ea să o nobilităm prin virtuți creștinești, căci numai ea singură este în stare să ni aducă comoara cea mai bogată: împărăția lui Dzeu. „*Împărăția lui Dzeu este în lăuntrul vostru*“ (Luca XVII. 21) zice Domnul.

Purtăm așa dară în vase de lut, în trupurile noastre, bunul cel mai înalt: împărăția lui Dzeu. Dar cum este această împărăție? Potrivită firei noastre. Noi suntem alcătuiți din suflet și trup. Potrivită acestei alcătueli este și împărăția lui Dzeu.

Deși una și nedespărțită, totuși o putem împărți în două: împărăția darului și împărăția mării.

Ușa prin care intră omul întru împărăția darului este St. botez. Biserica lui Cristos Domnul este izvorul, prin carele Duhul sânt ne introduce întrânsa, căci de aci din St. biserică i-sa dat fiecărui dintre noi dar după măsura darului lui Cristos (Efes. IV. 7). Duhul sânt sevrșește aceasta într'un mod misterios. El dă fiecărui fiu al bisericii câte un dar spiritual deosebit. Unuia cuvântul înțelepciunii, altuia cuvântul cunoștinței, altuia credință, altuia darurile vindecărilor, altuia lucrările puterilor, altuia prorocie, altuia osebirea duhurilor, altuia feluri de limbi, altuia talmăcirea limbilor (I Corint. XII. 7—10), unuia cinci talanți, altuia doi, altuia unul. Fiecărui după puterea lui.

Împlinind noi toți la olaltă și fiecarele în parte datorințele noastre creștinești, ori ca să întrebuițăm limbajul scripturei, conlucrând noi cu darurile primite dela Duhul sânt, negoțitorind cu talanții cu scumpătate și zel, vom face ca să prisosască dragostea, să domnească dreptatea, să prindă între oameni rădăcini pacea și bucuria să se lătasă între ei, va să zică ne vom învrednici a fi părtași împărăției lui Dzeu, căci aceasta, după zisa Apostolului „*nu este mâncare și beutură, ci dreptatea și pacea și bucuria în Duhul sânt*” (Rom. XIV. 17).

Împărăția mării sau a gloriei să va începe atunci când să va sfârși predicarea evangheliei în toată lumea; când oamenii toți vor fi creștini adevărați, când să va doborî toată domnia și toată stăpânirea și puterea, când noi stricăcioșii ne vom îmbrăca în nestrucăciune și muritorii în nemurire, (I Corint. XII. 24. 54), când fiul omenesc va veni pre nourii cerului cu sânții săi ingeri și să vor aduna înaintea lui toate semințiile pământului, când să va surpa cel mai din urmă vrăjmaș moartea (Corint. loc. cit.) și dinpreună cu iadul să va arunca în lacul cel de foc (Apocal. XX. 14), cu un cuvânt când fiecarele din noi va primi din mâna dreptului Judecătoriu sau resplata faptelor noastre bune sau pedeapsă pentru purtarea noastră necreștinească.

Atunci să va începe împărăția gloriei lui Dzeu și va dura în veci, căci așa ne asigură ingerul: „*Și va împărăți Domnul preste ei în muntele Sionului* (Mihea IV. 17) *și împărăției lui nu va fi sfârșit.*” (Mat. XXVIII. 8).

Pre scurt prin cuvintele: Vină împărăția Ta! cerem ca Dzeu să lătasă prin biserică sa împărăția darului său preste toți omenii din lume și să ne învrednicească pre toți a fi părtași împărăției lui celei vecinice.

Conlucrați deci, Iub. A., cu totdeadinsul cu darul, carele vi s'a dat voaue după măsura darului lui Cristos. Înmulțiți talantul primit din mâinile stăpânului! Căutați că eată împărăția lui Dzeu este în lăuntru vostru. Ocrotiți-o acolo ca pre cea mai

mare comoară și fiți siguri că veți auzi fericitoarele cuvinte: Slugă bună și credincioasă intră în bucuria Domnului Tău. Amin.

Meetingul din Arad

Pe joi, 21 I. c. v. s'a convocat în Arad un meeting, ce se protesteze de nou în contra politicei bisericești a guvernului de astăzi.

Adunarea s'a ținut în piața mare de naintea catedralei gr. or. românești. De față au fost aproape 10,000 de alegători români veniți din toate părțile, din Ardeal, Valea Mureșului, Bihor, Timiș Torontal, Caraș-Severin etc.

La 11 oare n. a. urcându-se pe tribună D-I protopop Moise *Bocșan* a declarat adunarea de deschisă. La constituire se aclamă de president D-I Dr. Lazar *Petco*, de vice-presidenti D-nii protopopi Moise *Bocșan* și George *Telescu*, de notari D-nii Romul *Ciorogariu* și Dr. Val. *Telescu*.

Președintele D. Dr. Lazar *Petco* în discursul său de deschidere arată situația în care ne-a băgat guvernul cu reformele sale politice bisericești și accentuează, că scopul adunării este protestarea solemnă în contra acestor reforme, care ne amenință biserică, naționalitatea și patria de o potrivă.

Se esmite apoi în persoanele D-lor protopopi Ioan *Pop*, Moise *Bocșan*, Voicu *Hamșea* și Dr. Traian *Putici* o deputațiune, ca să se prezenteze în numele adunării la Prea Sf. S. Sa D-I Episcop *Meșian* și să ceară binecuvântarea arhierescă pentru lucrările adunării.

Primul orator e D-I Dr. George *Popa*, care espune tendințele periculoase ale proiectului de lege despre căsătoria civilă, aruncând o privire istorică și comparativă asupra statelor, în care s'a introdus căsătoria civilă. După aceea vorbește părintele Vasile *Mangra*, combătând din punct de vedere bisericesc proiectul de lege al guvernului, apoi cetește și motivează următorul proiect de rezoluțiune, care se primește cu entusiasm general:

I.

Poporul român din țerile de sub coroana Stului Stefan, care de veacuri de-arëndul și-a dat și este gata în tot momentrul a-și da avutul și sângele său pentru Tron și patriă, pretinde a fi respectat ca individualitate națională egal îndreptățită, cu tradițiunile, obiceiurile și așezămintele sale religioase.

II.

Proiectele de legi bisericesci ale guvernului în special proiectul pentru căsătoria civilă nu numai atacă și vatemă principiile și dogmele bisericeii, care naintea statului trebuie să aibă valoare de venerațiune pentru moralitatea creștină, dar ele se împotrivesc principiului justiției, violând libertatea conștiinței și desființând autonomia bisericeii naționale garantate prin legile fundamentale ale statului.

Din aceste motive adunarva protestează serbătorește în contra proiectelor de legi politice-bisericești ale guvernului, special în contra proiectului de lege despre căsătoria civilă

și roagă pe Prea Sfinții Metropoliți și Episcopi ai bisericii române, ca cu toată energia să lucreze în contra lor, până și la treptele Tronului.

III.

Adunarea enunță solidaritate cu celelalte naționalități, cari luptă pentru sântu cauză a bisericii lor și cari în urma proiectelor de legi politice-bisericești ale guvernului au ajuns în situațiune identică cu cea a poporului român.

IV.

Președintele este însărcinat a comunica hotărârile aceste factorilor competenți.

Se citește apoi următoarea telegramă:

Maiestății Sale Francisc Iosif I.

Viena

Adunarea poporului român pentru apărarea drepturilor primejduite ale bisericii cu cel mai profund respect îndrăznește a depune la treptele înaltului Tron omagiul supunerii și credinței sale neclintite.

Credincioși tradițiunilor părinților nostri suntem gata a urma în ori-ce moment apelului Maiestății Voastre Împărătești și Regale pentru a jertfi și cea de pe urmă picătură a sângelui nostru pentru apărarea tronului și a patriei.

Dumnezeu să țină pe Maiestatea Voastră Împărătească și apostolico-regească și înalta casă domnitoare.

Telegrama se primește cu însufletire, cântându-se apoi imnul împărătesc:

„Doamne ține și protege
Patria și pe împărat...”

Deputațiunea trimisă la DI Episcop vestește, că și Sântia Sa a binevoit a da binecuvântarea sa pentru lucrările adunării, implorând și binecuvântarea cerească, promițând totodată, că și Sântia Sa își va face datorința în casa Magnaților și exprimându-și bucuria, că vede poporul credincios, că sare într'ajutoriu bisericii periclitată.

Dup'aceea se cetesc adresele de aderență și telegramele de felicitare, care au sosit în număr foarte mare din toate părțile. E de notat, că majoritatea lor au sosit dela frații sârbi.

Înceindu-se adunarea, pleacă întregul public asistent, cântând imnul național

„Deșteaptă-te Române
Din somnul cel de moarte!”

la reședința episcopescă, unde D-I Dr. Lazar Petco mulțumește Sântiei Sale în numele adunării pentru binecuvântarea părintească, asigurându-l totodată de iubirea și alipirea poporului credincios. Vorbirea se primește cu aplauze și se cântă „Întru mulți ani stăpâne!”

Sântia Sa, care apăruse la fereastră răspunde într'o vorbire încurajatoare, exprimându-și fericirea, că vede alipirea Românului către legea strămoșască, asigură adunarea, că și va implini la forurile competente datorința cu sântenie și dacă cu toate protestele noastre proiectul totuș va deveni lege, este nou motiv să ne strîngem și mai mult șirurile și să ne alipim și mai puternic legii străbune, care precum în trecut ne-a apărât

față de atâtea pericole, ne va apăra și în viitoriu față de ori ce atac dușmănesc.

Terminând Sântia Sa vorbirea, se departă cu toții între aclamațiuni și cântând „Deșteaptă-te Române.”

După adunare a urmat banchet festiv la Hotelul „Crucea albă.” Aci s'au ținut mai multe cuvântări. A vorbit și D-I avocat C. Bredicean, pre care primăria îl oprise a vorbi adunării.

Academia română

La 15/27 Martie a. c. s'a deschis sesiunea generală a Academiei române pe anul 1894, în prezența M. Sale Regelui și a A. S. principelui de coroană Ferdinand.

Primul obiect pus la ordinea zilei a fost *Raportul secretariului general asupra lucrărilor făcute în anul 1893/4*, — de *Dimitrie Sturdza*:

Domnilor Colegi!

Anul, care a urmat ultimei noastre sesiuni generale nu a fost mai crutătoriu pentru Academie decât cei cari l'au precedat. El a răpit Academiei pe președintele ei venerat, *George Barițiu*, și pe doi membri onorari, *Petru Câmpeanu* și *Paul Bataillard*.

Nu se împlinise încă un an, de când Academia, dimpreună cu națiunea întreagă, a sêrbat, cu adêncă bucurie sufletească, aniversarea de 80 de ani a lui *G. Barițiu*, ajuns la adânci bătrânețe plin de vigoare și fără a fi întrerupt în lungă sa viață șirul rodniciei sale activități.

Academia, care se mândria că a avut dela înființarea ei printre membrii cei mai activi și mai ilustri pe un bărbat atât de învățat și de devotat națiunii ca *G. Barițiu*, cu puțin înainte îl alesese președinte al ei și a bătut o medalie în memoria jubileului său. Era natural, ca în asemenea circumstanțe Academia să ia cea mai vie parte la marea durere națională, cauzată întregului neam românesc prin moartea acelu bărbat, care a strălucit între toți prin învățatură, prin activitate, prin patriotism și prin abnegațiune. O delegațiune, compusă din dnii colegi *N. Ionescu*, *V. Maniu*, *N. Quintescu* și *I. Kalinderu* a depus în numele Academiei o cunună pe mormântul marelui răposat și a participat la trista ceremonie a înmormântării, care s'a făcut la Sibiu. La 8 Mai, Academia a îngrijit a se face la biserica S. George-nou din capitală un părăstas pentru odihna sufletului neuitatului patriot.

Dela 1838 *Barițiu* a fost între muncitorii de frunte pentru renașterea întregului neam românesc. „*Gazeta Transilvaniei*” și „*Foaia pentru minte, inimă și literatură*” au luminat în mâna lui *Barițiu* o jumătate de secol pașii românilor în cele mai grele lupte ale lor. Ultimii ani de putere și activitate el i-a consacrat spre a lăsa contemporanilor și posterității un op istoric magistral. În această lucrare monumentală, care poartă titlul de *Părți alese din Istoria Transilvaniei pe 200 ani din urmă*, *Barițiu* a depus toată bogăția îndelungatelor sale studii și a meditațiunilor sale profunde asupra faselor, prin cari au trecut românii de presté Carpați în cele din urmă

doauă secole. Această scriere este și va rămânea făclia, care luminează calea, pe care românii trebuie să continue lucrarea dezvoltării lor între popoarele, cari îi înconjoară.

Prin graiu și scrieri, ca și prin fapte, Barițiu ne apare ca o figură simpatcă, neavând alt gând decât dezvoltarea neamului său. Vieța lui va rămânea de sigur în veci un exemplu demn de imitat.

La 15 Aprilie 1893, a încetat din viețã la Miclăușani membrul onorariu *Petru Câmpeanu*.

Venit din Transilvania pe la anul 1834, un lung șir de ani el a fost unul dintre cei mai învățați, dintre cei mai luminați și mai zeloși profesori ai Moldovei; mult timp director al Academiei Mihăilene din Iași, cugetătoriu adânc în ale științei, el a publicat mai multe scrieri didactice, dintre cari amintesc *Gramatica românească* tipărită la 1848 și la 1880.

La 1 Martie st. n. 1894, a încetat din viețã la Paris membrul onorariu *Paul Bataillard*, un vechiu și statornic amic al Românilor, care în timpurile cele mai anevoioase pentru noi, dela 1840 până la 1878, a lucrat din toate puterile, alături cu bărbații patrioți, cari au fondat România modernă. Prin broșuri, prin articole de reviste și de ziare, prin conversațiuni, Bataillard a susținut, cu toată puterea talentului său, cauza românească. El a fost bărbat învățat. S'a ocupat mai ales cu studii etnografice și lingvistice asupra țiganilor, câștigându-și un nume considerat între oamenii de știință. Ţara noastră, după ce și-a recăștigat libertatea, a arătat acestui nobil amic al ei recunoștința sa, dându-i cetățenia de onoare, — Academia română alegându-l membru onorariu al ei.

La 24 Octomvrie 1893 s'a inaugurat la Galați bustul reposatului nostru coleg și președinte *M. Kogălniceanu*, bust făcut prin subscripțiune publică, sub conducerea și prin stăruința colegului nostru dl *V. A. Urechia*. Academia a luat partea, ce se cuvenia, la serbarea inaugurării, depunând o coroană și fiind reprezentată prin dl v.-președinte *Urechia*.

Ședințele de preste an.

În cursul anului Academia a ținut 42 ședințe, dintre cari 30 ordinare, 11 publice și 1 estra-ordinară. Aceste ședințe au fost ocupate cu lucrări curente privitoare la interesele private ale Academiei, cu primirea diferitelor donațiuni, cu cetirea unui însemnat număr de comunicări și de memorii științifice, cari au ocupat mai ales cele 11 ședințe publice.

D-l coleg *V. A. Urechia*, la 9 Aprilie trecut, a atras atențiunea Academiei asupra unui desen colorat aflătoriu în Muzeul din palatul municipal al Vienei, care, represintă „*Ein sogenannter Moldauer Infanterist*” din oastea cu care regele Ioan Sobieski a despresurat Viena de Turci la 1684. D-l coleg *D. C. Ollănescu*, care luase asupra-și sarcina de a procura o copie de pe acel desen, a arătat la 24 Septemvrie că n'a putut obține autorizarea pentru îndeplinirea dorinței sale.

În ședințele dela 4 Iunie și 10 Septemvrie, dl coleg *V. A. Urechia*, a făcut importante comunicări des-

pre documente istorice române inedite din secolii XVII și XVIII, privitoare la mai multe fapte însemnate politice și culturale.

D-l coleg *B. P. Hașdeu* a cetit la 3 Septemvrie lucrarea sa: *Basarabii. Cine? de unde? de când?* Ear la 4 Februarie a cetit o notă despre *Statu-Palmă-Barbă-Cotu*, cunoscuta persoană mitologică din Basmele românești.

La 28 Mai, dl *N. Ionescu*, a făcut comunicare despre un bust al lui Traian, nepublicat până acum, descoperit la Roma și procurat de dl *C. Esarcu*, precum și despre unele colecțiuni de numismatică romană, aflătoare la Roma.

D-l coleg *Gr. G. Tocilescu*, a făcut următoarele comunicări: la 5 Noemvrie, despre rezultatele nouelor săpături în cetatea Tropaeum Trajani din Dobrogea; la 19 Noemvrie, despre cercetările sale asupra castrelor romane de-alungul Oltului și despre rezultatele săpăturilor din cetatea dela Slăveni (jud. Romanai): la 4 Martie, despre inscripțiuni și monete atribuite Dacilor.

În ședința dela 1 Octomvrie am făcut însumi o comunicare despre observatoriul meteorologic așezat pe vârful muntelui Sonnblick în Alpii Austriaci; ear la 12 Noemvrie am prezentat o relațiune analitică despre cronica lui Ulrich de Richenthal asupra Conciliului ținut la 1414—1418 în orașul Constanța din Elveția, unde a fost de față și mai mulți reprezentanți ai României.

În ședințele dela 3 și 10 Decembre dl membru corespondent *I. Bogdan* a cetit un memoriu despre *un nou letopiseț moldovenesc în limba slavonă*, ear la 4 Februarie a cetit o comunicare despre *Bartolomei Kopitar*, o pagină din istoria filologiei române.

La 8 Octomvrie dl membru corespondent *R. T. Burada* a făcut o relațiune verbală despre călătoria d-sale din vara trecută la populațiunea română din Moravia.

La 14 Maiu dl coleg *B. P. Hașdeu* a prezentat pentru publicare în *Anale* o culegere de jocuri copilăreșii dela românii din Macedonia, adunate de dl *P. N. Papa-hagi-Vurdună*, lucrare care s'a și publicat.

Dl coleg *Gr. Ștefănescu* a cetit următoarele comunicări: la 28 Maiu, despre premiile puse la concurs de institutul Smithsonian din Washington pentru o serie de lucrări asupra unor subiecte de cea mai mare însemnătate științifică; la 4 Iunie, *Observațiuni asupra scufundării dela Ulubești (jud. Dimbovița)* întâmplată la 7—8 Aprilie 1893; la 15 Octomvrie despre oasele fosile găsite la comuna Vutcani (jud. Fălciu); la 3 Decemvrie despre o nouă regiune a Dinoteriului, și la 4 Februarie despre originea ocsigenului atmosferic.

O comunicare despre *Etatea geologică a conglomeratelor terțiare din Muntenia* a fost cetită de dl membru corespondent *Sava Ștefănescu* la 4 Martie.

Următoarele comunicări au fost cetite de dl *Dr. V. Babeș*: la 4 Iunie, asupra cauzelor unor enzootii de vite în România; la 1 Octomvrie, asupra *Analelor Institutului de patalogie și bacteriologie și asupra cercetărilor originale cuprinse într'ensele despre mai multe boale infecțioase din țară*; la 4 Martie despre *o boală endemică în România, enterohepatita supurată*.

Di St. C. Hepites, membru corespondent, a prezentat următoarele comunicări meteorologice: la 5 Noemvrie, despre *Ploaia în România*; la 10 Decemvrie, despre *Poleiul dela 11 și 12 Noemvrie 1893 st. n.*; la 28 Ianuarie, *Materiale pentru climatologie României. I. Clima Sulinei.*

Di N. Negreanu, membru corespondent, a prezentat următoarele două comunicări: *Constantele dielectrice ale câtor-va uleiuri, variațiunea acestor constante cu temperatura și relațiunile între constantele dielectrice, indicele de refracțiune și densitatea substanțelor: — Coeficienții de dilatațiune ai Benzenului și Toluenui.*

În ședința dela 16 Aprilie, dl membru corespondent St. C. Hepites a făcut o comunicare despre participarea tinărului astronom român dl N. Coculescu la expedițiunea francosă din Senegal pentru observarea eclipsei totale de soare dela 16 Aprilie 1893 st. n., fapt adus la cunoștința Academiei încă dela 4 Decemvrie 1892 de dl coleg Sp. Haret. Di Coculescu a comunicat Academiei rezultatele obținute în această misiune printr'o notă prezentată de dl Haret la 14 Ianuarie.

Academia a primit mai multe invitațiuni dela societăți științifice și dela particulari, cerând participarea ei la lucrările lor sau ajutoare pentru publicațiuni.

(Va urma)

Epistoale deschise

În Nr. 6 al foaiei diecesane am primit răspunsul la întrebările ce am făcut pentru drepturile parohului primariu în parohiile cu mai mulți parohi. Nu m'am adresat Onoratei Redacțiuni cu aceste întrebări, că doară nu aș fi știut forurile competente, fiind scurtat în drepturile de paroh de către conparohul primariu, ci știam bine că făcând întrebuintare de acuză la mai mari aș fi dat ansă la sânge rău, neînțelegere ba și la certe de-o parte, ear de alta știam că aducând neajunsurile acestea din parohii la publicitate prin organul diecesei noastre, în interesul prosperării intereselor bisericesti și a buneii înțelegeri între parohi vor primi toți cetitorii „Foaiei diecesane“ lumina cerută în atari afaceri — cari rod în ascuns — și țin în loc, atât înaintarea morală cât și materială a bisericii noastre în parohii, prin un răspuns potrivit basat pe lege și bunul — uz.

Sum foarte mulțămitoriu O. Red. pentru răspunsul primit, recunosc drepturile ce i-le dă legea parohului primariu.

Nu me unesc însă cu părerile din acel răspuns în punctul unde se zice că parohul primariu se aibă la sine cancelaria oficiului parohial adecă în localitatea sa din următoarele cauze:

1. Parohul primariu nu ar avea în toate locurile o chirie separată, carea ar putea o pune ori și când la dispoziția celorlalți parohii.

2. Că tocmai avându-o de sigur că și-ar pretinde dela biserică o oare-care chirie sau remunerațiune anuală.

3. În cazul acesta ceilalți parohi ar trebui ca pentru ori ce lucru bagatel se alege la casa parohului primariu și să-l conturbe în familie.

4. Neîfînd parohul primariu cu ai săi acasă colegul său carele are lipsă de cancelaria parohială ar fi silit să cerșască cheia dela servitoriul parohului primariu.

5. În cazul când parohul primariu prin aroganța sa ar da ansă la neînțelegeri ar fi bătătoriu la ochi văzând și poporul, că parohii ceilalți nu pot face nimic fără a merge la parohul primariu și ar veni la convingerea că „puterea“ după zisa lui e la parohul primariu ceilalți nu însemnează nimic prin urmare nici nu le datorează stimă egală.

Părerea mea, Onorată Redacțiune, e că precum epitropia parohială își face socoțile în biserică la masa sa și bani astrânși earăș li păstrează în cassa din biserică în partea din dărăt, nu ar fi nici un rău, dacă s'ar face un dulap provăzut cu o masă piezișă și închisă de trei părți înaintea sa în care dulap se se păstreze arhiva parohială, matriculele și sigilele oficioase și se fie provăzut cu atâtea chei câți preoți sunt.

Temerea că vor ajunge sigilele și matriculele pre mâni necompetente nu poate fi întemeiată, pentru că nu mi-aș putea închipui un preot care nu ar ști ce însemnătate oficioasă au toate acestea!

De aici ar putea folosi fiecare paroh atât matriculele cât și sigilele fără a conturba pe cineva și fără a mai îngreuna și biserică cu bani pentru chiria cancelariei oficiului parohial. De aici ar putea și ceilalți parohi folosi tipăriturile hârtia necesară procurate pre bani bisericii fără de a cerși dela parohul primariu câte o coală de hârtie.

Eu cred, că numai în forma aceasta se va putea pune în praxă „coordonatiunea“ adevărată a parohilor între sine.

Că prin aceasta procedură s'ar lua sigilele matriculele și arhiva de sub înmediata îngrijire a parohului primariu și prin urmare iar înceta răspunderea asupra lor păstrându-se în biserică — nu mă învoiesc nici cu aceasta obiecțiune, pentru că în biserică sunt lucruri foarte scumpe cari parte nu se pot parte nu e iertat a le transporta din biserică, pentru cari încă e responsabil păstoriul respective păstoriului bisericii. Pentru ce nu ar putea lua dar răspunderea deplină parohul primariu și a lucrurilor oficioase administrative păstrate tot în biserică sub încuetoarea dansului și a colegilor săi?

La răspunsul publicat în Nr. 10 al Foaiei diecesane de un confrate cu esperință multă în cele bisericesti administrative am se obiecționez că cu *cooperatorii și capelanii* Onorat D-sale luați din administrația absolutistică papistășască a pocnit statutul organic atât de constituțional în cap.

Sum sigur că On. D-sa vorbește ca paroh primariu și s'a închipuit pre câteva momente paroh primariu încungiurat de 2—3 capelani pre cari să-i

poată purta și trimite unde vrea după cum le poruncește *ecclesia*.

Ne înțelegem ce le arată O. D-sa că se nasc din împărțirea parohilor cu ocaziunea constituțiilor bisericești nu le pot nega, se află, dar nu tocmai așa de dese. În cele mai multe cazuri nu partidele parohilor fac tulburare ci a altor fruntași și care e datorința parohului primariu în fața astorfel de întemplieri? Se-și apropie pre conparohii sei prin stimă și bunăvoință sinceră în toate și, implinindu-le acestea parohul primariu, nu cred să se afle vre un preot așa de destrăbălat, încât să nu primească amicitia nefătarnică a colegului său paroh primariu — și așa uniți ei între sine, cu blândeța evangelică vor putea aduce și celelalte partide, dacă există, la calea bună.

R.

Cuvinte sufletești

de I. C. Lavater

* Fie-care amic sincer să-ți fie un chizeș al pretiniei lui Dzeu.

* Vai cum trece timpul! Cine mă învață înțelepciune divină a da fiecărui moment, ceea ce cere fiecare moment dela mine? Totu-și acela, care mă învață a prețui valoarea timpului trecător, mă poate învăța a folosi și momentele.

* Caută a-ți însuși, ce este mai bun din lucrurile cele bune.

* Ce acopere pământul și ce despărțește moartea nu sunt suflete; pulvere acopere numai pulvere — trupul îl despărțește numai moartea.

Ce dă vieată corpului, se ridică la părintele durhurilor, care împreună ce e bun, ce a despărțit moartea aici.

* Nici un suflet, care iubește nu se îndoiește de iubirea divină.

* Puterea de a-se cunoaște pe sine și de a se mira însuș de existență, ascunde cugetătorului demnitatea sa, descendența sa superioară, natura sa cerească, nemurirea sa.

* Acela, care știe, că bucuria mea este a face bucurie, îmi va pregăti încă oarecare bucurie, la care eu nu pot gândi mai înainte.

* Așa precum Cristos are dreptul nedisputabil de a ne zice: „Tu mi-ai făcut de lucru cu păcatele tale“ așa se aibă și bucuria de a ne zice: „tu mi-ai făcut bucurie prin căința ta, prin lacrimile tale plăcere, și prin cugetele tale creștinești ai făcut bine. Eu sunt acela care-ți iert păcatele tale pentru căința ta, și care dau uitărei fără de legile tale. Pleacă și nu mai păcătui, rămâi în mine și eu rămân în tine“.

* Puterea, pe care o avem pentru păcătuire, poate deveni puterea pentru fapte bune.

Fiecare om are în sine un fond de a-și îmbunătăți slăbiciunea și erorile, aceea însemnează:

El are puterea de a cuprinde puterea divină, care i se presintă și care se încearcă a-l scoate din ori-ce

abis, și cu care dacă se însoțește toate le poate preface în bune.

Cine are lipsă de un ajutor puternic să nu se abată dela aceste două cugete, cari pentru el numai unul trebuie să fie: Lipsa este chizeșul ajutorului.

Dacă lipsa este adevărată, atunci ajutorul nu rămâne afară.

* Cu alte cuvinte: Umilirea nici odată să nu se despărtească de încredere, și încrederea să fie soră nedespărțibilă a umilirei înaintea lui Dumnezeu și înaintea ei înșeși.

* Trăiește totdeauna ca un muritor — și ca un nemuritor!

* Speranța niciodată să nu te părăsească, când noaptea se îmbulzește înaintea ochilor tăi!

* Dumnezeu ți-a dat multe fericiri în mâna ta: căci el a dat virtute inimei tale.

Ce e drept pe calea îngustă a virtuții sunt și spini; faptele durabile însă, nici unui muritor nu-i măsura înțelepciunea cea mai înaltă fără lacrimi!

Lăsați-ne în pace să, tăcem să sperăm și să așteptăm cu bucurie, să nu ne îndoim nici un moment: Noi nu putem fi mai bine conduși, de cât cum suntem conduși!

* Fiecare noapte să preface în zi și în bucurie să va preface ori ce frică.

* Iubirea curată preface visul vieții în adevăr.

* Învațate destul de timpuriu a te întreba:

„Ce se fac, și pentru ce se fac acestea?“

* Iubirea ne dă totdeauna existența nouă și nemuritoare.

* Iubite amice, îți este timpul lung și-e este dor de mine? fă cum fac eu, mie încă îmi este timpul prea lung, mie încă mi'e dor!

Gândește-te la revedere, gândește-te la viitoriu!

* Tu o știi; dela începutul vieții până la fine sunt numai puțini pași — și omul nu are multe momente de trăit, căci lui îi sunt anii numărați, folosește-te dar de vieată, și nu disprețui bucuriile ei! Însă în mijlocul fericirilor celor mai mari nu-ți uita că vieata aceasta este un riu și toate pompele ei sunt pulvere, și că ți s'a păstrat după mormânt mai mari fericiri decât poate pofti un muritor și decât cutează a spera un virtuos.

Din incidentul ținerii Sinodului eparhial numărul present a „F. D.“ a apărut abia az, Luni.

Varietăți

Învieria Domnului. Sânta Înviere s'a serbat cu pompa îndatinată. Prea Sântitul Domn Episcop Nicolae Popea a celebrat atât dimineața la sânta Înviere, cât și la sânta litrgie fiind asistat de întreaga preoțime din loc. Tot Prea Sântia Sa a săvârșit și servițiile dzeesti în Joia și Vinerea patimilor.

Știre personală. Prea Sântitul Episcop diecesan Nicolae Popea a plecat ieri în 24 l. c. cu trenul de dimineața la Budapesta, spre a lua parte la ședințele casei

magnaților din incidentul pertractărilor asupra proiectului de lege pentru căsătoria civilă.

Consistoriul plenariu gr. or. român din Arad.
În una din ședințele lui consistoriu plenariu, serie *Dreptatea*, s'a pertractat unicul și momentuosul obiect: Înființarea și inactivarea unui consistoriu gr. or. român în Timișoara în urma votului sinodului diecesan al Caransebeșului, care cu multă cunoștință de cauză și cu multă bunăvoință a propus și hotărât înființarea unui consistoriu în centrul Bănățului Timișan, la care cătră cele 4 protopopiate bănățene din Timișoara, Lipova, Belint, și Banat-Comloșului să se adauge și protopopiile Ciacova și Panciova, cari 6 protopopiate să se constituie într'un consistoriu deosebit sub diecesa Caransebeșului. Referințele pâr. Ignatie Pop a propus să se primească aceasta propunere a sinodului din Caransebeș în cât nu s'ar altera statutul organic. Însuș prea Sântia Sa dl Episcop Mețian a recomandat primirea acestei propuneri, care fu sprijinită din partea membrilor bănățeni cu mare căldură, dar' punându-se la vot fu respinsă cu 8 contra 5 voturi, 2 membrii s'au abținut dela votare. Prea Sântia Sa dl Episcop a insinuat votul separat al său și al minorității cătră procsimul sinod eparhial, unde are a să discuta și decide de nou aceasta cauză de mare importanță pentru soarta întregului Banat gr. or. rom. Sperăm că acolo să va decide în favorul nostru. Dintre asesorii consistoriali bănățeni din cele patru protopopiate ale Bănățului singur dl. adv. G. Ardelean a participat!

Mulțămită publică. În numele comitetului parohial gr. or. rom. din Boldur vin prin aceasta a aduce cea mai călduroasă mulțămită marelui nostru proprietar Filip Eckstein și soției d-sale Regina, cari au donat sântei noastre biserici: un potir, un disc, un agneț, o linguriță și o steaună, toate de aur, al căror preț să urcă aproape la 500 fl. v. a. De asemenea și bravului nostru econom Nicolae Muntean și soției sale Floarea pentru frumoasa cruce de piatră, în preț de 255 fl. 70 cr. ce au redicat-o înaintea sântei noastre biserici; precum și bravului econom Dionisie Doboșan și soției sale Ioana pentru icoana D-lui nostru Is. Christos și a Fecioarei Maria, în preț de 17 fl. v. a., cari icoane sânt puse pe templa bisericii. În fine tot aceea mulțămită vine a o manifesta și față de următorii bravi economi ai noștri: Gavrilă Visegan jude, Partenie Peia epitrop, Dionisie Doboșan, Iosif Țeran, Damaschin Ciucur, Floare Muntean, Elisaveta Leucus, Eva Laudacescu, Ana Margitan, Persida Leucus, Ilca Muntean și Iuliana Lupulescu, cari toți la olaltă au donat s. biserici un prapore, în preț 15 fl. Bunul Dzeu să-i susțină încă mulți ani spre bucuria întregii noastre comuni, ca pe unii, care pot fi pildă multora, în cece privește iubirea de biserică. — *Boldur*, în 20 Aprilie 1894. — *Atanasie Aldan*, învățătoriu și notariu comit. parohial.

Necrolog. Părintele *Mihailu Pocrean*, paroh gr. or. rom. și asesor consist. a reposat în 17 Aprilie a. c. v.

Redactor responsabil: Dr. PETRU BARBU

Concurs

Pentru ocuparea postului învățătoresc la școala confesională gr. or. română din Selbăgel, protopresbiteratul Logojului se escrie concurs cu termen de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în Foaia diecesană.

Emolumintele sunt:

1. Salariu în bani gata 300 fl.
2. 3 jughere pământ de arătură.
3. 24 metrii volum de lemne, din cari să se pro-vadă și școala.
4. Cortel liber cu grădină de $\frac{1}{2}$ jugher.
5. Dela înmormântări unde va fi poftit 40 cr., cu liturgie 60 cr.

6. Pentru adunarea generală 10 fl.

7. Pentru scripturistică 5 fl.

8. Pentru curatorie, dacă o ia asupraș 10 fl.

9. Pentru conferințele învățătoresci 5 fl.

Doritorii de a ocupa acest post învățătoresc, au să-si înainteze recursele cu documentele necesare — adrese comitetului parohial — P. O. D. protopresbiter Dr. George Popoviciu în Logoj.

Recurenții să se prezenteze în vre-o Duminecă sau sârbătoare în sânta biserică, dar nu în ziua alegerii.

Preferiți vor fi aceia, cari sunt în stare a conduce corul local.

Din ședința comitetului parohial ținută în Selbăgel la 25 Martie 1894.

[25] 1—3 Comitetul parohial.
În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Concurs

Conform ordinațiunei consistoriale ddo 25 Februarie 1894 Nrul 442 Șc. să escrie concurs pentru ocuparea postului învățătoresc la școala confesională gr. or. română din Cadar, protopresbiteratul Buziașului cu termen de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în Foaia diecesană.

Emolumintele sunt:

1. Salariu în bani gata 140 fl.

2. 4 jughere pământ livadă.

3. $\frac{1}{2}$ jugher pământ de arătură.

4. 12 Hl. de grâu.

5. 12 Hl. de cucuruz.

6. 24 metrii volum de lemne aduși în curtea școalei.

7. Cortel liber cu grădină de $\frac{1}{2}$ jugher.

8. Dela înmormântări unde va participa 50 cr.

9. Pentru scripturistică 5 fl.

10. Paușal pentru conferințele învățătoresci 8 fl.

Doritorii de a ocupa acest post învățătoresc, au să-si înainteze recursele cu documentele necesare — adrese comitetului parohial — administratorului protopresbiteral Aureliu Drăgan în Ghilad per Csákova.

Recurenții să se prezenteze în vre-o Duminecă sau sârbătoare în sânta biserică, dar nu în ziua alegerii.

Din ședința comitetului parohial ținută în Cadar la 13 Martie 1894.

[24] 3—3 Comitetul parohial.
În conțelegere cu mine: *Aureliu Drăgan* adm. protopresb.

Tipariul și editura tipografiei diecesane în Caransebeș

